

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 65. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius05val-shoot-idm140381311547664.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

Om schrifftemaall.

Schrifftemaall er iche heller laa tung, lom det ugudeligt pavens och munchefolch haffuer lærdt oß, oc liuget for oß, at vi skulle tælle alle vore synder op. Herre gud naade oß, vi kunde iche end tenche alle vore synder, end seend tælle dem; vore ubekient synder ere langt flere, end de som vi vide aff at sige; det maa vi bekiende, at vi ere aufflet i synd, fød i synd, och bøde paa synd huer en dag vi gaa paa voris been, uden huis vi kunde affverie med en christen bøn, med guds ord at høre, med vor ret fyrgen arbed, det andet er synd altsammen.

Naar du vilt skriffte da kand du saa sige til din sogneprest, kiere herre vil i høre mig min skriffmaall for gudz skyld, saa maa hand iche siønne dig det, saa fremt som du gjør hannem all den tilbørlig redzell och rettighed effter din formuffue som en christen bør at gjøre sin sogneprest, ellers er hand || dig intet plictig. Nu bør dig at kunde dine x budord, det er børne lærdom, derfor skulle de gamle jo kunde den, ellers motte det vere dennem en stoer skam for gud och alle hans engle; hand maa ingen berette som iche kand sin x budord, ja ingen maa stande i loug eller toug med nogen dannemand som kand iche sin x budord, iche bør eller gode fougder oc gode dommere at stede nogen thill at suære met opragt fingre, heller giffue loug uden de forfare i sandhed, at hand kand sin budord, mand tør iche hellers meere throe huad hand siger, end som en hund. Hvad veed den arme stymper, huad hand svær, som kand iche dem? vaar der nogen saa haarhietet at hand iche kunde lære dem paa sine x fingre, som eders sogneprest skal jo regne dem op, huerind søndag aff predichstolen, da er det høyt paa thiden, at hand med det allerførste gaar til sin sogneprest och giffuer hannem det tilkiende, saa kand hand gjøre bøn for hannem aff predichstolen, hand tør fordi iche neffne hans naffn, men saa sige; i gode christen, her er en min sognefolch, som iche 66 kand lære sine budord, vi uille bede vor himmelske fader for hannem, at den diefflen som sidder vdi hans hierte motte vige fra hannem, att hand motte end lære dem engang inden hand døde, och komme till sine synders bekiendelse, oc faa sin synds forladelse oc bliffue salig oc iche fordømt. Sadan en bøn kand der gaa aff predichstolen for den som iche kand nemme sin budord. Der ligger hannem selff stor mact paa. || Sig nu saa udj lesu naffn: kiere herre ieg bekiender mig, at vere et armdt syndig meniske for gud oc eder, vdiinden de x budord, at ieg iche haffuer holdet den minste, end siden den største, men haffuer veret min gud och skaber, meere till fortørnelse och vaanære, end til loff och ære, och min fattige næste meere till skam, skade och forderffuelse, end till gode och gaffn, det klager ieg offuer mig selff for gud oc for eder, oc beder eder om en god raad aff den hellige skriff, det heder schrifftemaall, maall, maall, maall maall mig skeppen fuld vel aff skrifften, saa møget som i veed at ieg haffuer behoff, imod min synd, døden, diefflen och helffuede, du vilt gaa til skriffte, och din sogneprest skall skriffte dig, det er, hand schall giffue dig thrøst och husualelse aff skrifften; kiere herre siger mig ocsaa min synders forladelse thill udj lesu naffn, ieg vil gjerne lade mig berette, det er berede et bord med brød och viin, som bliffuer thill lesu Christi sande legem och blod, at æde och driche til en stadfestelse paa all min synders forladelse, ieg haffuer ingen breff paa min lifff, ieg veed iche huorlenge ieg maa leffue, haffuer ieg det med mig saa tacher ieg gud derfor etc.

Dette er schrifftemaall, mære tørst du iche sige, naar du vilt skriffte, uden saa vaar, at det hierte var beklempet med nogen sorig eller synd, som du gjerne vilde vere udaff med, och vilde haffue raad till. Glipper dig daa gode raad i den gandske verden, da glipper dig iche gode raad hoß din || sogneprest, udaff den hellige skriff. Naar ingenstedz findes raad, da findes end der raad.

67

Om nogen (det gud forbiude) ligge tilsammen uden viedt æcteskab, vdi horerj, boerie, heller skiørleffnet, at de vide jo de høre alle dieffle thill udj dette leffnet, och at de ere ævige fordømte, vden di rette dem, heller i dag end i morgen.

Heller om nogen vil gjerne snappe oc stælle med sin hænder fra sin fattige næfte, huad hand feer med fin øyen, det vil ocfaa gjerne faa en ond ende, oc en lang halsbeen, det vil gjerne komme gallie, heller till ballie med en;

Heller huad dig kand saa nagge udj det hierte, det du vilt haffue en god raad till, da giff din soggeprest det tilkiende, hans tunge skall skæres vdaff hans hals, om hand taler om for noget meniske, huad du i saa maade giffuer hannem tilkiende, saa fryt mott du bære din raad till hannem, at du gjør det iche forsilde.

Jeg haffuer hørt den galliebarn med mine øren, som stod ved gallien oc sagde, herre gud naade mig arme stymper ieg gaff iche min sogneprest det tilkiende, hand motte haffue lærdt mig bedre, at ieg skulle iche haffue kommet hid udj denne gallie, det vaar da forsildig, huo der iche vil liude moder, hand skall liude stiffmoder och værmoder ad, huo der iche vil liude fader och sognepræst ad, hand skall liude bøddelen ad, inden hand dør aff verden, der vill iche andet bliffue udaff. ||

Dette er nu skrifftemaall at ingen derfor skall lade seg forhindre fra det høyverdige sacrament, huo er den som kand iche nu lære at skriffte? en fattig vforstandig thieniste piige, kand jo nu vide, huorledes hun

skall skriffte, oc spørge raad aff den hellige schriff, hoß hendes sognepræst.